30122024-DIS-04_Layout 1 12/30/2024 3:56 AM Page 1

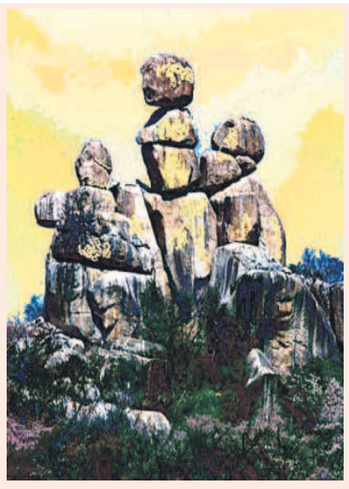

శబ్ద శిలారణ్యకం

దయచేసి ఈ రాళ్లనేం చెయ్యకండి
ప్రతి రాయి కిందా మూలిగే శవం ఉంది
శవం పక్కనే ఓ మనిషి ఏడుస్తూ ఉంది

ప్రతి రాయిలో ఒక నిశ్శబ్దం, అనేక శబ్దాలు
శబ్దరసాలే ప్రాణవాయువులుగా
జీవిస్తోంది-కాలగర్భంలో శిల
ప్రతి శిలలో శబ్దాన్ని మోస్తూ తిరుగుతోంది కాలం
కొంత సవ్యంగా, మరికొంత అపసవ్యంగా

పూల కొమ్మలతో విరిసి వసంతాలాడిన శబ్దం
మట్టిని కప్పుకొని శిలాజమైంది
దాని మీద మొలకెత్తిన శిల పర్వతమైంది
ఒకప్పుడు గలగలా పకపకా ఉరికిన నది
ఇప్పుడు పర్వతంలో సుడి తిరిగే కాలమైంది

చందమామలోని జింకపిల్ల చెంగు చెంగున దూకుతూ
శిల లోపలి సూర్యుడి చుట్టూ తిరిగే కాలమైంది
శబ్దాలు రుతువులై ఊహలై శిలల్లో కలలయ్యాయి
నా శకలాలే శిలారణ్యమై విస్తరించాయి
నా శకలాలే శిలారణ్యాల్లో
రాకాసి బల్లులై సంచరించాయి.
నేను అనేకమై శబ్దాన్ని పగలగొట్టి ముక్కలు చేశాను
మేము నిశ్శబ్దాన్ని పగలగొట్టి ఖండాలు చేశాం
పంచ ప్రాణాల కంటే ఎక్కువ ప్రేమగా
ఎవరి కలల గండశిలను వారు మోసుకుంటున్నాం
నా శకలాలు ఢీకొని నెత్తురోడే
సంగతి నాకు తెలియదు
అదేదో కర్రలతో కొట్టుకునే ఉత్సవంలా
తలలు పగిలి గాయాలై... రక్తమోడుతూ...
నాకు రోజూ శబ్ద శిలలు రువ్వుకునే పండుగే

ఉత్సవం ముగిసేసరికి, శబ్దాలు సద్దుమణిగిపోయి
ప్రతి శిలకిందా గాయాలతో మూలిగే మనిషి
ప్రతి మనిషి పక్కనా దుఃఖించే మరో మనిషి
ప్రతి శిల కిందా ఇంకోసారి ఉత్సవం కోరుకునే మనిషి

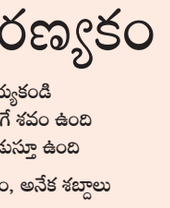

వసీరా
91777 27076

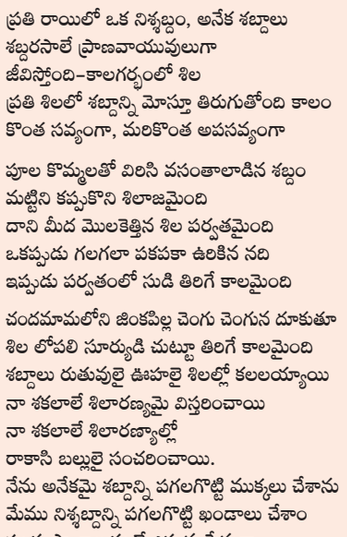

అల్లం మురబ్బా

'అల్లం మురబ్బా' అని కేక వినబడగానే
నోటిలో నీళ్లూరుతాయి.

చతురస్రాలు, త్రికోణాలు
గుండ్రటి బిళ్లలను
ఒక ట్రేలో పేర్చుకొని
పొద్దున్నే బయల్దేరుతాడు.
ఒక్క ముక్క నోట్లో వేసుకోగానే
అల్లం రసం, తేనె పాకంలోని జమిలి రుచి
కళ్లలో వెలుగుతుంది.

మురబ్బాలమ్ముకుంటూనే
ఇద్దరు బిడ్డల పెండ్లి చేశాడు
ఓ పిల్ల కేసు కోర్టులో నడుస్తుంది
ఆ తడబాటు
అతని అడుగుల్లో తెలుస్తుంది
ఇవాళ అతని కేకలో మునుపటి పదును లేదు.

నిజాం జమానా నుంచి
నేర్చుకున్న ఈ వృత్తి
ఇవాళ నత్తి మాటలు మాట్లాడుతుంది.
కొనేవాళ్లు బేరమాడుతారు గాని
పడదు పడదని ముందుకెళ్తాడు
ఉద్దెరకివ్వడు
వాకింగ్ నుంచి తిరిగి వస్తుంటే
నా దారికి అడ్డం పడతాడు.
ఈ మధ్య పది రోజులుగా
అతడు కనపడటం లేదు
ఇల్లు వెతుక్కుంటూ వెళ్లి
వాకబు చేశాను గాని
ఊరు విడిచి
వెళ్లిపోయాడని తెలిసింది.

అల్లం మురబ్బా రుచి
నా నషాళంలో
అలాగే మిగిలిపోయింది.
అయితే అతడు
మరో వృత్తిని వెతుక్కున్నందుకు
సంతోషించాన్నేను.

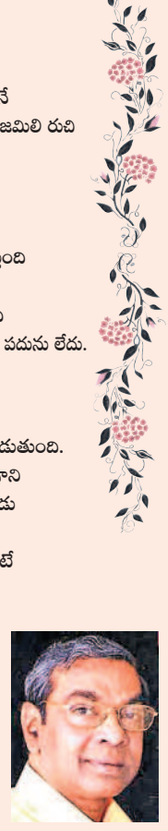

డాక్టర్ ఎన్.గోపి

'కృష్ణశాస్త్రి బాధ ప్రపంచానికి బాధ. ప్రపంచపు బాధ అంతా శ్రీశ్రీ బాధ.' అని చలం మహా ప్రస్థానానికి రాసిన ముందుమాటలో చెప్తాడు. తను వ్యక్తిగతంగా బాధపడుతూ దాన్ని అక్షరాల్లోకి వంపి ప్రపంచానికి పంచడం ఒక పద్ధతి. తన ముందు జరుగుతున్న అనేక విషయాలకు సంచలించి, దాన్ని అక్షరబద్ధం చేయడం ఇంకో పద్ధతి. ఈ రెండవ బాధే నేటి అన్ని అస్తిత్వ వాదాలకు మూలం. అన్ని ఉద్యమాలకు, ప్రశ్నలకు హేతువుగా నిలిచేదిదే. ఒక అణచివేతకు సమాధానంగా, ఒక ప్రశ్నకు నిలువెత్తు జవాబుగా సాహిత్యం రావడం, ప్రథమంగా కవిత్వం రావడం తెలుగు సాహిత్యంలో, లేక భారతీయ సాహిత్యంలో, ఆ మాటకొస్తే ప్రపంచ సాహిత్యంలో ఎక్కడైనా జరుగుతున్నదే.

> 'తనకు ప్రపంచానికి సామరస్యం కుదిరేదాకా
> కవి చేసే అంతర్ బహిర్ యుద్ధారావమే కవిత్వం'
> అంటూ అదే ముందుమాటలో చలం చెప్పిన నిర్వచనం
> ఈ సామాజిక బాధ నుంచి పాటమరించిందే.

సమాజ పరిణామ ప్రతిబింబం కవిత్వం

కప్పటి అస్వతంత్ర భారతదేశంలో భారతీయత అవమానించబడింది. ఇది ముక్కలుగా ఉండే దేశమే గాని, దీనికి అస్తిత్వం లేదన్నారు పరపాలకులు. అట్లాంటి అధికృత వ్యక్తీకరణకు సమాధానంగా వచ్చిందే cultural renaissance. ఈ పునర్జీవన ఉద్యమం చరిత్ర రచనతో ప్రారంభమై సాంస్కృతిక అస్తిత్వం ప్రకటిస్తూ కవితా రచనై కొన సాగింది. భారతీయ సాంస్కృతిక అస్తిత్వం కోసం బండార్కర్ (1837-1925) చరిత్ర రచన చేశాడు. ఇంకా ఎందరో చారిత్రక పరిశోధకులు తెరమీదికి వచ్చారు. ఫలితంగా భారతీయ సంస్కృతిని చిత్రీకరించిన కవిత్వం వచ్చింది.

రవీంద్రనాథ్ ఠాగూర్ 1861-1941 జాతీయవాదం, మానవతావాదం పునాదులుగా వికసించిన కవి. స్వతంత్రేచ్ఛ వ్యక్తం చేసిన ఆయన "Where The Mind is Without fear" poem చూడండి. Where The Mind is laid forward by thee into ever widening thought and action, Into that heaven of freedom, my father let my country awake.

> అదే సమయంలో బంకించంద్ర రాసిన వందే మాతరం ఒక సంచలన జాతీయగీతం. రవీంద్రుని జనగణమన ఇప్పటికీ మనకు నిత్య స్మరణీయం. ఇదే కోవలో కవిత్వం రాసిన సరోజినీ నాయుడు రాసిన The Golden Threshold, the Bird of Time, Father of the Dawn పేర్కొనదగినవి. జెండా ఊంఛా రహే హమారా రాసిన శ్యామలాల్ గుప్తా, 'ఇంక్విలాబ్ జిందాబాద్' అని నినదించిన హసరత్ మొహాని, Legend and a Symbol అని Epic రాసిన అరబిందో ఇట్లాగా ఎందరో కవులను పేర్కొనవచ్చు.

క్రమంగా ఈ జాతీయవాదం దక్షిణాది కవులకు ప్రేరణ కలిగించింది. ఆ గాలితో వాళ్లు కూడా ఈ కవిత్వం రాయడం మొదలుపెట్టారు. రాయప్రోలు, విశ్వనాథ, తుమ్మల లాంటి వాళ్లందరూ ఈ అంశం ఎత్తుకున్నారు. గురజాడలో కూడా ఈ వాదం మొలకెత్తినప్పటికీ అది ఇంకొంచెం ముందు అడుగు వేసి సామాజికవాదంగా పరిణమించడం మనం గమనిస్తాం. తెలుగు సాహిత్యంలో 'భరతఖండమ్ము చక్కని పాడియావు' అనే పద్యం జాతిని ఉర్రూతలూగించింది. కానీ, ఈ చైతన్యంలో ద్రావిడ స్పృహ, లేక దక్షిణాది అస్తిత్వ స్పృహ లోపించింది. జన గణ మన గీతంలో కూడా దక్షిణాది స్పృహ నామమాత్రమే. దక్షిణభారతం కూడా తన అస్తిత్వం ప్రకటించుకోవలసిన అగత్యం ఏర్పడింది. ఫలితంగా దక్షిణ భారతం తన చరిత్రను సంస్కృతిని స్మరించుకున్నది. దక్షిణాత్యుల ఆత్మ స్పృహతో నీలకంఠశాస్త్రి The Pandyan Kingdom from the earliest times of the 16th century లాంటి రచనలు ఉత్ప్రేరకంగా నిలిచాయి. ఇలాంటి రచనలు ఎన్నో వెలువడ్డాయి.

తెలుగుదేశంలో ఖండవల్లి లక్ష్మీరంజనం, బాలేందు శేఖరం, సురవరం ప్రతాపరెడ్డి లాంటి రచయితల చారిత్రక, సాంస్కృతిక స్పృహ అనితరంగా పనిచేసింది. ఈ స్పృహే తెలుగు కవిత్వంలో ప్రవేశించింది. 'గోదావరి పావనోదార వాఃపూర మఖిలభారతము మాదన్న నాడు' లాంటి పద్యాల సృష్టి జరిగింది. 'చెయ్యెత్తి జైకొట్టు తెలుగోడా' లాంటి పాటలు వచ్చాయి. 'తెలివిగలవాళ్లంతా తెలుగోళ్లే' అన్న దురభిమానం విస్తరించింది. కానీ, అందులో తెలంగాణ స్పృహ లోపించింది. తెలంగాణలో కవులు లేరని శూన్యవాదం తలెత్తింది. సురవరం గోల్కొండ సంచిక దీన్ని సవాలు చేసింది. తర్వాత దాశరథి 'నా తెలంగాణ కోటి రత్నాలవీణ' అని గర్జించాడు. క్రమంగా తెలంగాణ చైతన్యం విస్తరించింది. తన స్వీయ అస్తిత్వం ప్రకటించింది. శంకరంబాడి సుందరాచారి రాష్ట్ర గీతంలో తెలంగాణ ప్రస్తావన నామమాత్రం కావడంతో తెలంగాణ కవి ప్రశ్నించిండు. సంగనభట్ల నరసయ్య, సుంకిరెడ్డి నారాయణరెడ్డి, సంగిశెట్టి లాంటి అనేకమంది చరిత్ర రచయితలు బయల్దేరారు. తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ అనంతరం తెలంగాణ జాగృతి, శ్రీ రామోజు హరగోపాల్, వేముగంటి మురళి లాంటి చారిత్రక పరిశోధకులతో చరిత్ర రాయించింది. బతుకమ్మ, బోనాలు, బొడ్డెమ్మ తెలంగాణ సాంస్కృతికతను ప్రతిఫలించాయి. ఫలితంగా పొక్కిలి, మత్తడి, మునుం, జాగో జాగావో, తెలంగాణ కవిత లాంటి అనేక కవితా సంకలనాలు తెలంగాణ అస్తిత్వాన్ని ప్రకటించాయి.

ఈ సందర్భంగా వచన కవిత్వం ఇతర ప్రక్రియల కంటే విశిష్ట స్థానంలో నిలబడింది. అనేక ఇతర ప్రక్రియలకు తాత్విక స్పృహను ప్రోది చేసింది. ఇది పద్యం, పాట, కథ, నవల లాంటి ఇతర ప్రక్రియలోకి, తెలంగాణ స్పృహను అందించింది. క్రమంగా తెలంగాణ రాష్ట్ర అవతరణ అనంతరం కూడా వచన కవిత్వం సాహిత్యరంగంలో ఒక ప్రధాన ప్రక్రియగా నిలబడింది. ఇట్లాంటి వచన కవిత్వం పరిణామాన్ని, వస్తువుతో పాటు పొందే నిర్మాణాన్ని, ప్రేరణలను ఒకసారి పరిశీలిద్దాం.

ఆంగ్ల కవిత్వంలో 19వ శతాబ్ది ఉత్తరార్ధంలో వచన కవిత్వం విస్తరించింది. అది 20 శతాబ్ది కల్లా ఒక బలమైన సాహితీ ప్రక్రియగా రూపాంతరం చెందింది. ఫ్రెంచ్ పదం verse Libre కవిత్వానికి ప్రాతిపదికైంది. Hyum, F.Print నుంచి లండన్ లో 1909లోని poets clubలో ఇది నిర్దిష్టత పొంద డం చూస్తాం. ఇక తెలుగు వచన కవిత్వంలో పద్యంలోని ఛందో లయ, గేయంలోని తాళ లయ సంగీతం అధికారం తప్పించి, వస్తువు ప్రధానంగానే ఈ కవిత్వం పురుడు పోసుకున్నది. ఆధునిక కవిత్వం ఈ వరకు వచ్చిన సంప్రదాయ పరిణామవాదాన్ని తెలుగు కవిత్వం పేరిట, తెలంగాణ కవిత్వానికి సరైన ప్రాతినిధ్యం ఇవ్వకుండా జరిగిన సాహిత్య చరిత్ర పరిశోధనలను మినహాయిస్తే తెలంగాణ కవిత్వం ఈ వరకే చెప్పినట్టు ఒక ప్రశ్నకు, ఒక అణచివేతకు సమాధానంగానే విజృంభించింది. కందుకూరి వీరేశలింగం రాయప్రోలు సుబ్బారావు యుగాల నుంచి నిన్నమొన్నటి వచన కవిత్వ విశ్లేషణ దాకా తెలంగాణ కవి త్వం తెలుగు కవిత్వంలో ఒక చిన్న పాయగా మాత్ర మే చిత్రించారు. అంతెందుకు? ఇటీవల ఆంధ్ర ప్రాంతం నుంచి వస్తున్న కవితా సంకలనాల్లో ఒకరిద్దరు తెలంగాణ కవులను మినహాయిస్తే మిగతా కవులు గాని, వాళ్లు చెప్తున్న భావజాలం గానీ పరోక్షంగా వలస పెత్తనాన్ని మళ్లీ మనపై రుద్దే ప్రయత్నంగానే కనబడుతున్నది. కొన్ని కవితా సంకలనాల్లో చిత్రంగా ఇక్కడి కవులు కూడా సంపాదక భాగస్వామ్యం తీసుకోవడం, అదేదో కవితల ప్రచురణలో మహా ప్రమాణాలు పాటిస్తున్నామని, ఆంధ్ర ప్రమాణాలతో జబ్బచరచుకోవడం ఇక్కడి కొందరు మహా కవులకు ఇంకా అమాయకత్వంతో ఆవహించిన ఆం ధ్ర భ్రమగా మనం గుర్తించాలి. కాగా ఈ వరకే చెప్పినట్టు ఈ ఆంధ్ర దృక్పథంతో సాగిన విగడనను పక్క కు పెడితే, సాహిత్యంలో విన్ర్మాణ వాదం ప్రవేశించిన తర్వాత తెలంగాణ వాదం మరింత అస్తిత్వంతో తొణికిసలాడింది.

ఈ క్రమంలో తెలంగాణ వచన కవిత్వాన్ని పరిశీలిస్తే ఎన్నో విశేషాలు కనబడతాయి. వచన కవితా రచనను గురించి Robert Frost "it is like playing tennis without net." అంటాడు. వచన కవితలో వచనం దూరితే తాను చెప్పదలుచుకున్న వస్తువుకు చాలా అన్యాయం జరుగుతుంది.

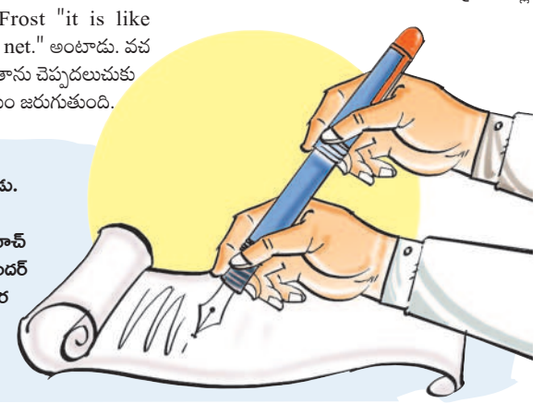

> బెల్లంకొండ సంపత్ కుమార్ ప్రతీకలతో అనుభూతిని సుసంపన్నం చేస్తున్నాడు. 'రంగులు పెత్తనమెత్తి/ రాజ్యం చేస్తుంటే/ కన్ను కాపాడుకునేది ఎట్లా?' అని వాపోతున్నాడు. ఈ విధంగా అరుణ నారద భట్ల, గాజోజు నాగభూషణం, సీహెచ్ ఉషారాణి, వాసరచెట్ల జయంతి, చమన్ సింగ్, మెర్సీ మార్గరెట్, బిల్ల మహేందర్ లాంటి కవులు ఎందరో తమ నిర్మాణ కుశలతను పెంచుకుంటూనే సమాంతర సామాజిక పరిస్థితులకు ప్రతిబింబాలై ప్రయాణం చేస్తున్నారు. నిజానికి ఏ కవి పరిపూర్ణుడు అని ఎవరూ చెప్పలేరు. అతని నిరంతర సాధనే, సామాజిక అవగాహనే అతణ్ని మరింత ఉన్నతంగా తీర్చిదిద్దుతుంది.

ఈ విధంగా అనేకమంది కవుల జీవవంతమైన కృషి ఉద్యమంతో పాటు కొనసాగింది. చివరికి కవికల నెరవేరింది. తెలంగాణ సాకారమైంది. సబ్బండ వర్ణాల సమరం విజయకేతనం ఎగురవేసింది. తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన అనంతరం కూడా కవి విశ్రమించలేదు. ఏనాడు ఏ రకమైన ప్రశ్న తెలఎత్తినా, కవి స్పృహ అందుకు అనుగుణంగా పరావర్తనం చెందుతూనే ఉన్నది.తెలంగాణ రాష్ట్ర సాధన అనంతరం కవులు తన ప్రయాణం ఆపలేదు.

కాగామళ్లీ ఇప్పుడు ఆంధ్ర వలసవాదులు బహురూపాలతో తెలంగాణ అస్తిత్వాన్ని ప్రశ్నార్థకం చేస్తూనే ఉన్నారు. కవికి కవితా సాధనతో పాటు ఆధునిక సామాజిక పరిణామాల పట్ల మరింత జాగ్రత్త అవసరమైన కాలం మళ్లీ వచ్చింది. మన అస్తిత్వానికి కొత్త ఆటంకాలు సృష్టిస్తూనే ఉన్నారు. తెలంగాణ కవి ఉద్యమ స్పృహతో పునరుత్థానం చెందవలసిన సందర్భం మళ్లీ ఆసన్నమవుతున్నది.

కాంచనపల్లి గోవర్ధనరాజు
96760 96614

తెలంగాణ కవులు తమకు ఈ వరకు ఉన్న ప్రాపంచిక దృక్పథాన్ని తాత్విక పునాదులను నిర్మాణవాదం ద్వారా పొందిన స్ఫూర్తితో తెలంగాణకు అనుసంధానించడం చూస్తున్నాం. తెలంగాణ ఉద్యమ సందర్భంలోనూ, రాష్ట్ర అవతరణ జరిగిన తర్వాత మన కలలు ఫలవంతం చేసుకునే దిశలోనూ తెలంగాణ కవి వ్యక్తీకరణలు ప్రత్యేకంగా గమనించదగినవి. రాజ్యం నిరంకుశత్వం ప్రశ్నిస్తూ 1980-90 వరకు రాసిన కవి గ్రామాల్లో 1996లో జరిగిన సిద్దిపేట మంజీరా రచయితల సభ,1997, నవంబర్ 1 హైదరాబాద్‌లో మొజాంజాహీ మార్కెట్ అశోక్ టాకీస్‌లో ఫోరం ఫర్ ఫ్రీడమ్ ఆఫ్ ఎక్స్‌ప్రెషన్ పేరుతో జరిగిన సభ, 1997లో వరంగల్‌లో జరిగిన డిక్లరేషన్ సభ, బుద్ధిజీవులు తెలంగాణ రాష్ట్ర ఆవశ్యకతను సూచిస్తూ చేసిన ప్రయత్నాలు. నాటి తెలంగాణలో ఒక దిశలో రైతుల ఆత్మహత్యలు నిత్యకృత్యమయ్యాయి. అమానవ త్వం మన సాంస్కృతిక విలువలని ప్రశ్నార్థకం చేసిం ది. ఈ విషయమే ఎస్.రఘు ఇట్లా ప్రస్తావిస్తాడు.

> 'ఎండిపోయిన
> కన్నీటి చారికల లాంటి నేల మీద
> ఆంధ్ర రాజకీయాల వ్యాపారరంగాల్లో
> ఎండుటాకుల్లా రాలిపోతున్నాం
> కళ్ల ఎదుటే కాళ్ళ కింద భూమి కోల్పోతున్న నిరాశ్రయులం (పొక్కిలి)

> బెల్లంకొండ సంపత్ కుమార్ ప్రతీకలతో అనుభూతిని సుసంపన్నం చేస్తున్నాడు. 'రంగులు పెత్తనమెత్తి/ రాజ్యం చేస్తుంటే/ కన్ను కాపాడుకునేది ఎట్లా?' అని వాపోతున్నాడు. ఈ విధంగా అరుణ నారద భట్ల, గాజోజు నాగభూషణం, సీహెచ్ ఉషారాణి, వాసరచెట్ల జయంతి, చమన్ సింగ్, మెర్సీ మార్గరెట్, బిల్ల మహేందర్ లాంటి కవులు ఎందరో తమ నిర్మాణ కుశలతను పెంచుకుంటూనే సమాంతర సామాజిక పరిస్థితులకు ప్రతిబింబాలై ప్రయాణం చేస్తున్నారు. నిజానికి ఏ కవి పరిపూర్ణుడు అని ఎవరూ చెప్పలేరు. అతని నిరంతర సాధనే, సామాజిక అవగాహనే అతణ్ని మరింత ఉన్నతంగా తీర్చిదిద్దుతుంది.

అవును నాగలి కూడా కవిత్వాయుధమే..!

"Genuine poetry can communicate before it is understood." - T.S.Eliot

కొమ్మవరపు విల్సన్‌రావు రాసిన 'నాగలి కూడా ఆయుధమే' కవిత్వ సంపుటి కోసం రాసి న ముందుమాటలో ఆచార్య కొలకలూరి ఇనాక్ 'కవి తనను తాను గుర్తెరగడమే కవిత్వం' అంటా రు. తనను తాను ప్రేమించుకోలేని వాడు ఎదుటివాళ్లను ప్రేమించలేడన్నట్టు.. కవి అన్నవాడు ఎల్లప్పుడూ utmost self-consciousగా ఉంటూ సామాజిక మార్పులను, స్థితిగతులను పరిశీలిస్తూ, అందులో జరిగే సంఘటనలను తన కవిత్వంలో ప్రతిబింబిస్తూ పాఠకులను ఆలోచింపజేయాలి. అలాంటి కవిత్వం రాయాలంటే సదరు కవి ఎంతో నిబద్ధతకలవాడై ఉండాలి. సరిగ్గా అలాంటి నిబద్ధత కలిగి కవిత్వాన్ని శ్వాసిస్తూ కవిత్వమే జీవితంగా Commitmentతో జీవిస్తున్న కొద్దిమంది సహృదయ తెలుగు కవుల్లో విల్సన్‌రావు ఒకరని 'న్యాయనిర్ణేతవూ నీవే' నుంచి 'దేవుడు తప్పిపోయాడు', 'నాగలి కూడా ఆయుధమే' వరకు ఆయన కవిత్వాన్ని పరిశీలిస్తే అర్థమవుతుంది.

'నాగలి కూడా ఆయుధమే' కవితల్లోకి వెళ్తే ఒక్కో కవిత ఒక్కో అనుభూతిని పాఠకుని స్థాయిని బట్టి అందిస్తున్నదని చెప్పవచ్చు. ఈ సంపుటిలో కవితలన్నీ దేనికదే అచ్చుపోసినట్టు, ఎక్కడ కూడా అవసరం లేని పదాలను వాడినట్టు అనిపించదు. చిన్న చిన్న కవిత ల్లోనూ విశ్వజనీన విషయాలను అలవోకగా కవిత్వం చేశారు రచయిత విల్సన్. కవిత్వం అంటే ఏమిటి? కవిత్వం ఎలా ఉండాలి? కవిత్వమనే సృజన కళ గురించి ఇతర కవులు తమ కవిత్వాన్ని పదును పెట్టుకోవటానికి అవసరమైన కవితా సామగ్రిని తన కవిత్వం ద్వారా అందిస్తారు. కవుల కవిత్వం కష్టజీవుల చెక్కిళ్లమీంచి జారే కన్నీళ్లను తుడిచి నవ్వుల పరిమళం అద్దుతూ సాంత్వన ఇవ్వాలంటూ.. జీవితం పట్ల భరోసానిచ్చే కవిత్వం ఎలా ఉండాలో డిజైన్ చేస్తాడు.

ఇద్దరు కలిసి కలబోసుకున్న కవి సమయాల్ని ఈ కవితలో ఇలా తలపోస్తాడు. 'ఈ నడిరాతిరి నక్షత్ర జలపాత హోరులో/ నువ్వు నా కళ్లముందు రూపు కడుతున్నట్లు/ నాలో స్వచ్ఛ కన్నీటి చెమ్మకోసం/ నువ్వు ఎదురుచూస్తున్నట్లు కలకంటున్నాను' అంటూ.. తన జీవితానికి ఎంతో భరోసానిచ్చి, అతిసున్నితంగా గుండెతడిని తడిమి ధిక్కార వ్యాకరణమైన సైదూ కవితా జలపాతాల్లో మునిగితేలుతూ తమ స్నేహితత్వాన్ని అజరామరం చేసే కవితనొక్కటి రాస్తా నని ఆ జ్ఞాపకాల్ని నెమరేసుకుంటాడు.

ఇంత విలక్షణమైన కవిత్వనాగలితో సాహితీ సేద్యం చేస్తూ కవిత్వప్రియుల హృదయాల్లో నిలిచిపోయే కవిత్వాన్ని రాస్తున్న విల్సన్‌రావు ఇంకా తన కవిత్వ సృజనకు పదును పెడుతూ, అద్భుతమైన కవిత్వ సంపుటాలను వెలువరించాలి.

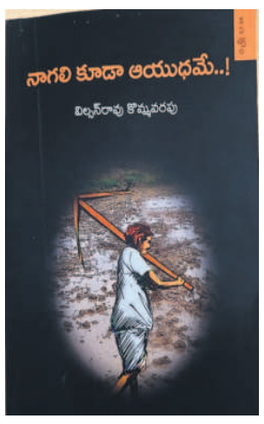

డా.బి. శ్రీనివాసరావు
94404 71423

సంపుటాలకు ఆహ్వానం

'కందికొండ రామస్వామి స్మారక జాతీయ పురస్కారం-2024' కోసం తెలంగాణ, ఏపీ రాష్ట్రాల నుంచి 2023లో ముద్రితమైన కథా సంపుటాలను ఆహ్వానిస్తున్నాం. 2024, జనవరి 31లోపు మూడు ప్రతులను పంపాలి. బహుమతి పొందిన కథా సంపుటికి నెల పొడుపు సాహిత్య సాంస్కృతిక వేదిక తరపున 2025 ఏప్రిల్‌లో రూ.10 వేల నగదు పురస్కారం, జ్ఞాపికను ప్రదానం చేస్తాం. ప్రతులు పంపవల్సిన చిరునామా: పి.అబ్దుల్ వహీద్‌ఖాన్, ఇం.నెం.15-120/4/1, రహత్‌నాగర్ కాలనీ, నాగర్‌కర్నూల్, తెలంగాణ- 509 209, సెల్: 94419 46909.

- వనపట్ల సుబ్బయ్య, అధ్యక్షులు

పల్లె తల్లి చేతిలో పనిముట్లు ఉంటాయి

పల్లె తల్లి చేతిలో
పనిముట్లు ఉంటాయి
తలకు బట్ట కట్టుకొని చీర గోనిపెట్టి
వంగి నాట్లేసినప్పుడు
వరి నారు పిడికిట్లో

వంట చేసేటప్పుడు
ఎడమ చేతిలో తాసర
కుడి చేతిలో గంటె
కలుపుకొంటూ అమ్మ
కనబడుతుంటది

చేదురు బావి మీన
సేతాడు ఏసి
అమ్మ సేదినప్పుడు
చేతిలో తాడు కనబడేది

బాయిల నుంచి బకీట
అందుకొని
కడవలో నీళ్ల పోసినప్పుడు
కనబడే నీళ్ల దారేది

కడువ నింపుకొని కదిలేటప్పుడు
భుజం మీద నీళ్ల కడువ ఉండేది

రోట్లో కూరేసి రుబ్బినప్పుడు
రోకలి బండ చేతుల ఉండేది
పప్పు రుబ్బినప్పుడు
పప్పు గుత్తి పట్టుకొని ఉండాలి

అంట్లు తోమినంక
ఇంట్లో పెడుతుంటే
ఖాళీగెప్పుడు ఉన్నది కన్న తల్లి
కాదు కాదు కాదు కష్టజీవి రూపం

వరికోత కోసినప్పుడు
పనిముట్లు కొడవలి పట్టుకొని
పని చేసే తల్లులు పల్లెల్లో ఉంటారు
అభయహస్తం ఉన్న అమ్మ కానరాదు

దేవరపాగ కృష్ణయ్య
99634 49579

అమ్మానాన్నల కాళ్లు మొక్కినప్పుడు
తల మీద చెయ్యి పెట్టి
ఎద మీద అంటారు
అభయ హస్తంతో అమ్మలు దీవించలేరు

కల్లాలు ఊడ్చిన కష్టజీవి అమ్మ
రాలిన గింజల రాశులను తూర్పారబట్టి
చేతిలో చాటలతో చెరిగింది గింజలు
చేసిన కష్టం చెమట చుక్కల ముఖం

అమ్మ
ఒడి కట్టుకొని ఒక్కొక్క కంకి
ఏరి ఒళ్లేసుకునేది వడ్డాణమెక్కడిది
ఒడి బరువు తప్ప

కూలి తల్లి కురులకు నూనెనే లేదు
సిగ నిండా పూలు సింగారించింది లేదు
కాళ్లకు కడియాలు నడుముకొడ్డాణం
నగల సింగారంతో నా తల్లి ఎన్నడున్నది
ఆకలి ముఖముతో అమ్మ ఉన్నది కానీ

వరి మోపు మట్టి తట్ట
తల మీద మోసిన తల్లిరా మాయమ్మ
పల్లెలో కూలి తల్లి పట్నంలో పనిమనిషి

నన్ను గన్న తల్లి కష్టజీవే
ఖాళీ చేతులతోటి కనబడలేదు
అభయ హస్తం పెట్టిన అమ్మ కాదు
పసుపు పప్పు ఇసుర్రాయిలో ఇసిరినప్పుడు
ఎడమ చేతిలో ఇసుర్రాయి గుంజ
మంచేతి పిడికిట్లో గింజలు
అరచేతి హస్తము అమ్మ చూపింది కాదు

నట్టింట్లో రోలు నేల కుదురుపెట్టి రోకలితో
మాయమ్మ రోజు దంచిన ధాన్యం
పటేండ్ల ఇండ్లముందు పని మనిషి
మాయమ్మ డొక్కలెండిపోయిన
రెక్కలుర్సుకున్న
కష్టజీవి మాయమ్మ కనబడలేదు...